

Ioana ANGHEL ICHIM

DIN LUME

Bolșoi Teatr – reformă și revoluție

În luna iunie a anului trecut o știre de “senzație” a răscolit lumea artistică moscovită: gigantul și atât de faimosul Bolșoi Teatr urma să aibă un nou superintendent în persoana tânărului dirijor Aleksandr Vedernikov (născut la Moscova în 1963). Motivul acestei numiri, foarte simplu – refacerea imaginii complet depreciate a teatrului, ca urmare a unei stagiuni dezastruoase ce culminase cu răsunătoarea demisie a directorului artistic Ghenadi Rojdestvenski, sătul de a conduce o companie demotivată, ajunsă la cel mai scăzut nivel artistic din lunga sa istorie.

Chiar cu un an înainte, când Bolșoi aniversase 225 de ani de la înființare, însuși Președintele Putin propusese schimbări radicale, subordonându-l Ministerului Culturii și introducând un nou sistem administrativ, ce a determinat ca vechi conducători ai teatrului – printre ei celebrul balerin Vladimir Vasiliev, predecesor al lui Rojdestvenski – să-și piardă contractul cu teatrul. Motivele principale ale acestei schimbări administrative au fost două: în primul rând, Bolșoi urma să intre într-un amplu proces de modernizare extrem de costisitor – circa 210 milioane de euros –, statul fiind gestionarul acestui proiect de refacere, iar în al doilea rând, decăderea economică și artistică suferită din 1995, când căpătase o totală libertate artistică și financiară.

Totodată, declinul lui Bolșoi Teatr s-a suprapus cu consolidarea imaginii artistice a concurenței, Mariinski Teatr din Sankt Petersburg – aflat sub diriguirea lui Vladimir Gherghev – și Opera Helikon din Moscova (directorul acesteia din urmă, Dmitri Bertman, a refuzat conducerea lui Bolșoi Teatr, preferând “limitările unei companii mici, decât să fie supus presiunilor unui monstru precum Bolșoi”, un adevărat gigant birocratic cu aproximativ 2500 de de angajați).

Noului director Aleksandr Vedernikov, până de curând una dintre cele mai promițătoare baghete ale tinerei generații, format la Orchestra Simfonică a Radioului Rus și la Filarmonica Rusă pe care a și coordonat-o din 1995, i-a revenit o misiune nu numai foarte grea, dar și extrem de ingrată: să refacă imaginea artistică extrem de deteriorată a Teatrului Bolșoi într-un moment de schimbare administrativă.

Încă din această prima stagiune în care s-a aflat la conducerea teatrului, Vedernikov a realizat schimbări importante, atât de ordin economico-administrativ cât și artistic. A “importat” o producție o operei San Carlos din Napoli (*Forța destinului*) cu scopul de a aduce și utiliza tehnici occidentale de publicitate, sponsorizare și relații publice, precum și de a prezenta publicului moscovit un spectacol într-adevăr “contemporan”, asta ca răspuns la faptul că la Bolșoi “există producții cu mai mult de cincizeci de ani vechime, ce sunt psihic și artistic depășite” (Vedernikov). În al doilea rând, a încercat o revigorare a părții artistice, încercând să atragă generația tânără de regizori ruși, precum și străini, personalități ce montează în toată lumea și care pot realiza producții moderne și de reală valoare artistică.

Dintre proiectele pentru stagiunea ce urmează, cele mai așteptate sunt, în ianuarie, *Mazepa* de Ceaikovski, o reluare a montării semnate de cineastul Serghei Bondarciuc, iar în aprilie 2004, *Îngerul de foc* de Prokofiev, în regia cunoscutei Francesca Zambello, care chiar în stagiunea tocmai încheiată a realizat *Turandot*, spectacol aflat în această vară în turneu prin Europa.